

A felsőoktatási képzések ágazati modernizációja (RRF-2.1.1-21) Alátámasztó, ellenőrző munkacsoport

2023/12/15

Összefoglaló

Az Alátámasztó, ellenőrző munkacsoport munkája a projekten belül a felsőoktatás jogi szabályozóinak átfogó vizsgálatára irányult. A munkacsoport az alábbi területeket vizsgálta.

a) Elképzelhető egy olyan szabályozási környezet, ahol a felsőoktatásra irányuló szabályokat egy viszonylag állandó, az alapelvekre és az alapvető szervezeti és eljárási keretekre szorító törvény és dinamikus változó, az időről-időre felmerülő társadalmi, gazdasági vagy szervezési igényekhez sokkal inkább alkalmazkodó rendeletek alkotják, vagy előnyben kell részesíteni a jelenlegi, kódexjellegű szabályozást, azzal együtt, hogy tudomásul vesszük azt, hogy a kódexet rendszeresen módosítani kell?

b) Milyen akadályai és kockázatai lehetnek a rendeleti szabályozás kialakításának?

c) A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (a továbbiakban: az Nftv.) amely rendelkezéseit lehet célszerű rendeleti szinten szabályozni?

A munkacsoport a kutatás során a vonatkozó szakirodalom elemzésén keresztül vizsgálta meg a rendeleti szabályozás elméleti lehetőségét és azonosította a potenciális akadályokat. Az Nftv. és a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: az Ftv.) szerkezeti összehasonlítása, a jogszabályok módosításainak átfogó áttekintése, az elmúlt bő másfél évtized során kibocsátott végrehajtási rendeletek tárgykörének vizsgálata és elemzése, mindezek tükrében pedig a lehetséges szabályozási megoldások azonosítása képezte a munka legnagyobb részét.

A kutatás során a munkacsoport azonosította a rendeleti szintű szabályozás növelésével járó egyes kockázatokat és akadályokat. Ezen elméleti előzmények ismeretében elemezte a munkacsoport mélyebben a felsőoktatás irányadó jogi környezetét, ezen belül is különösen a felsőoktatási törvények stabilitását és szabályozási tárgykörönként a kormányrendeleti és a miniszteri rendeleti szinten rendezett kérdéseket.

Az Nftv. hatályba lépése óta évente átlagosan közel hétszer került módosításra. Ugyanez az arány az Ftv. esetében mindössze 5,7-szeres. A gyakori módosítások általában azt jelzik, hogy egy törvény kevésbé stabil vagy pedig a külső környezet változik nagymértékben és rendszeresen. A mutatók tükrében a rendeleti szabályozás kiterjesztése az Nftv. esetében méginkább szükséges, azzal együtt, hogy a lehetséges rendeleti tárgykör meghatározásánál figyelemmel kell lenni kockázatokra, feltételekre.

A kutatás tehát alapvetően az egyes felsőoktatási kérdések végrehajtási rendeletek útján történő szabályozásának lehetőségeit vizsgálta, ennek ellenére több helyen is azonosított olyan deregulációs lehetőségeket, amelyek pusztán a törvény módosításával is megvalósíthatók.

A munkacsoport által feltárt kérdések és eredmények beépítésre kerültek a konzorciumi szintű jogi munkacsoport szakmai javaslataiba.